Nr 11

Kulturutskottets betänkande i anledning av propositionen 1973: 1 i vad avser anslag för budgetåret 1973/74 till ungdomsverksamhet jämte motioner.

1. **Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.** Kungl. Maj:t har i propositionen 1973: 1 bilaga 10 (utbildningsdepartementet) under punkten B 47 (s. 104—107) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1973/74 anvisa ett anslag av 7 725 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1973: 673 av herr Björk i Gävle m. fl. (c) i vad avser hemställan

1. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer om sådan ändring av bestämmelserna för bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet att det rörliga bidraget får utgå efter antalet medlemmar i åldern 7—25 år,

2. att riksdagen hos Kungl. Maj:t hemställer att grundbidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet höjs med 10 000 kr. till 40 000 kr.,

3. att riksdagen till Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet för budgetåret 1973/74 anvisar ett anslag av 9 968 000 kr.,

1973: 1235 av herrar Jonsson i Alingsås (fp) och Stålhammar (fp) i vad avser hemställan att riksdagen vid behandlingen av »Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet» beslutar

1. att en väsentlig del av det uppräknade beloppet tillfaller organisationer som inte omfattas av kungörelsen men som uppfyller villkoren för ett bidrag,

2. att det bör uppdragas åt skolöverstyrelsen att pröva och fördela dessa medel.

Gällande bestämmelser

Ungdomsorganisation, som Kungl. Maj:t förklarat berättigad till statsbidrag, får enligt kungörelsen (1971: 388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer (ändrad 1972: 284) statsbidrag till kostnader för central verksamhet och utbildning av ungdomsledare samt för sin lo-

kala verksamhet. Statsbidrag utgår enligt kungörelsen endast till ungdomsorganisation, som har minst 3 000 medlemmar i åldern 12—25 år och som har lokalavdelningar i minst 5 % av landets kommuner. Som medlem räknas därvid inte enbart i organisationens medlemsmatrikel registrerad medlem utan även den som under ifrågavarande redovisningsår deltagit i organisationens verksamhet vid minst tio sammankomster.

Av anslaget fördelas innevarande budgetår 6,5 milj. kr. enligt bestämmelserna i kungörelsen i form av grundbidrag och rörligt bidrag. Grundbidraget utgör 30 000 kr. för varje bidragsberättigad organisation. Det för rörligt bidrag tillgängliga beloppet fördelas mellan organisationerna med hänsyn till deras medlemsantal och geografiska spridning, varvid organisationerna tillgodoräknas s. k. vägningstal enligt en i kungörelsen införd tabell.

Skolöverstyrelsen får av anslaget disponera 200 000 kr., som skall fördelas mellan organisationer, som inte erhåller bidrag enligt kungörelsen, men som bedriver en verksamhet, vilken med hänsyn till omfattning och inriktning bör erhålla statligt stöd.

Utskottet

I motionen 1973: 673 hemställs bl. a. att riksdagen hos Kungl. Maj:t begär en höjning av grundbidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet från 30 000 kr. till 40 000 kr. En dylik höjning har föreslagits även av skolöverstyrelsen i dess anslagsframställning för nästa budgetår, och kostnaderna har därvid av överstyrelsen beräknats till 460 000 kr. Föredragande statsrådet har emellertid i propositionen erinrat om att formerna för det statliga stödet till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet f. n. utreds av en arbetsgrupp inom statens ungdomsråd och med hänvisning härtill förklarat sig inte beredd att föreslå några ändringar i bidragssystemet.

Utskottet anser i likhet med föredragande statsrådet att man inte bör föregripa det pågående utredningsarbetet och avstyrker därför ifrågavarande yrkande i motionen 1973: 673.

Det rörliga bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet är för varje organisation beroende bl. a. av antalet medlemmar m. fl. i åldern 12—25 år. Även på denna punkt önskas i motionen 1973: 673 en ändring i överensstämmelse med ett av skolöverstyrelsen framlagt förslag om en sänkning av den nedre gränsen till 7 år. Den kostnadsökning som detta skulle medföra har av överstyrelsen beräknats till 1 543 000 kr.

Av samma skäl som nyss anförts beträffande en höjning av grundbidraget avstyrker utskottet motionen 1973: 673 såvitt den nu är i fråga.

Den höjning av anslaget utöver förslaget i propositionen som föreslås i motionen 1973: 673 uppgår till 2 243 000 kr. Av detta belopp

hänför sig 460 000 kr. till förslaget om en höjning av grundbidraget med 10 000 kr. Med hänsyn till den ståndpunkt utskottet intagit i denna fråga avstyrkes höjningsyrkandet i denna del.

Sänkningen av åldersgränsen kräver, som nyss nämnts, en anslagsförstärkning med 1 543 000 kr. Som en följd av den ståndpunkt som utskottet intagit till denna ändring i bidragsgrunderna avstyrker utskottet motionen 1973: 673 även i vad gäller en höjning med detta belopp.

Vad gäller återstoden av höjningen — 240 000 kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag — får utskottet erinra om att propositionens förslag innebär en höjning i förhållande till innevarande budgetårs anslag med 625 000 kr. Föredragande statsrådet har framhållit att en ökning av bidragsmedlen är motiverad av att organisationernas medlemstal ökar samtidigt som kostnaderna för verksamheten också stiger. Även de mindre organisationer som inte erhåller generella bidrag enligt de allmänna reglerna uppvisar en ökande aktivitet samtidigt som antalet organisationer också ökar. Utskottet anser sig inte böra tillstyrka motionen 1973: 673 i vad gäller yrkandet om en ökning av anslaget, utöver vad som föreslagits i propositionen, med nu ifrågavarande belopp av 240 000 kr.

Som framgått av det föregående disponerar skolöverstyrelsen innevarande budgetår 200 000 kr. till bidrag till organisationer som inte erhåller bidrag enligt gällande kungörelse men som bedriver en verksamhet som med hänsyn till omfattning och inriktning bör erhålla ett statligt stöd (s. k. tröskelbidrag). Av den anslagshöjning med 625 000 kr. som föreslås i propositionen avses en viss, inte närmare angiven del till utökning av ramen för dylika bidrag. I motionen 1973: 1235 yrkas att riksdagen skall besluta att en »väsentlig del» av höjningen skall tillfalla nämnda organisationer och fördelas av skolöverstyrelsen.

Utskottet är medvetet om de problem som är förknippade med bidragsgivningen till de organisationer som inte av Kungl. Maj:t förklarats berättigade till bidrag enligt kungörelsen men som däremot kommer i fråga till »tröskelbidrag». Utskottet som får erinra om den i det föregående omnämnda utredningen av formerna för det statliga stödet till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet vill understryka önskvärdheten av att »tröskelorganisationernas» problem snart bringas till en lösning. Utskottet anser sig däremot inte böra föreslå riksdagen att besluta i enlighet med nu ifrågavarande yrkande i motionen 1973: 1235.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen avslår motionen 1973: 673 i vad avser sådan ändring av gällande bestämmelser angående bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet att grundbidraget höjs till 40 000 kr.,

2. att riksdagen avslår motionen 1973: 673 i vad avser sådan ändring av gällande bestämmelser angående bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet att bidrag får utgå bl. a. med hänsyn till antalet medlemmar m. fl. i åldern 7—25 år,
3. att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 1 och med avslag på motionen 1973: 673 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett anslag av 7 725 000 kr.,
4. att riksdagen avslår motionen 1973: 1235 i vad avser dispositionen och fördelningen av anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.

2. **Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet.** Kungl. Maj:t har under punkten B 48 (s. 108—116) föreslagit riksdagen att till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet för budgetåret 1973/74 anvisa ett reservationsanslag av 22 500 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1973: 450 av fru Ryding (vpk) och herr Werner i Tyresö (vpk) vari hemställs att riksdagen beslutar att till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet (B 48) för budgetåret 1973/74 anvisa ett förslagsanslag av 22 500 000 kr.,

1973: 673 av herr Björk i Gävle m. fl. (c) i vad avser hemställan att riksdagen godkänner vad som i motionen anförts angående bibehållande av nuvarande regler för antal deltagare i bidragsberättigad sammankomst,

1973: 690 av herr Rydén m. fl. (fp, c, m) vari hemställs att riksdagen beslutar

1. att bidraget uppförs som reservationsanslag med 27 500 000 kr., varav 22 500 000 kr. som bidrag till idrottsorganisationerna och 5 000 000 kr. till övriga organisationer, och att idrottsorganisationerna garanteras samma ersättning per sammankomst som övriga organisationers utfall blir inom ramen för de 5 000 000 kr. som är avsedda för detta ändamål,
2. att ingen ändring sker angående minimiantalet deltagare per sammankomst,
3. att ingen ändring av redovisningssystem och huvudmannaskap sker förrän frågan varit föremål för grundlig utredning.

1973: 1245 av herrar Rydén (fp) och Olsson i Kil (fp) vari hemställs att riksdagen beslutar att tävlingsidrott bland ungdom av det slag motionen anger bör vara bidragsberättigande,

1973: 1248 av fru Ryding m. fl. (vpk) vari hemställs att riksdagen som sin mening uttalar att minsta antal deltagare per sammankomst i ungdomsorganisationernas lokala verksamhet även i fortsättningen förblir fem för erhållande av lokalt aktivitetsstöd.

Propositionen

I propositionen erinras om att skolöverstyrelsen i september 1971 erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att, om så visade sig erforderligt, föreslå justeringar i bidragsgivningen till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet. Överstyrelsen har haft att i samråd med statens ungdomsråd och i kontakt med ungdomsorganisationerna noga bevaka erfarenheterna av bidragssystemet och verka för en smidig tillämpning av bidragsreglerna. En arbetsgrupp inom överstyrelsen med företrädare för bl. a. ungdomsorganisationerna, idrottsrörelsen, Svenska kommunförbundet och statens ungdomsråd har under hösten 1972 arbetat med de angivna frågorna och därefter redovisat sitt arbete för överstyrelsen som sedan till Kungl. Maj:t ingivit förslag till anslag för budgetåret 1973/74.

I fråga om bidragsreglerna har i propositionen föreslagits den ändringen att minimiantalet deltagare i en bidragsberättigande sammankomst generellt höjs från fem till tio. Varje bidragsmottagande lokalavdelning föreslås emellertid därutöver kunna erhålla bidrag till högst 25 sammankomster per verksamhetsår med minst fem deltagare. Samtidigt erinras om att det i prop. 1971: 32 anfördes att möjligheterna att erhålla bidrag till sammankomster med ned till fem deltagare inte fick leda till att antalet deltagare i de bidragsberättigande sammankomsterna i genomsnitt blev lägre än vad som var fallet inom fritidsgruppverksamheten budgetåret 1970/71.

De handikapporganisationer som erhåller centralt stöd eller s. k. tröskelbidrag föreslås erhålla bidrag till alla sammankomster i lokalavdelningarna med minst fem deltagare om sammankomsterna i övrigt uppfyller villkoren för bidrag. I vad avser tävlingsverksamhet anses någon utökning av bidragsmöjligheterna inte böra ske.

Mot bakgrund av förslaget om ändringar i bidragsreglerna har föredragande statsrådet uttalat att det ankommer på skolöverstyrelsen att göra nödvändiga kompletteringar av nu gällande anvisningar och tillämpade redovisningssystem. Statsrådet har sett det som naturligt att redovisningen av den lokala verksamheten sker på ett likartat sätt i alla organisationer samt att redovisningen i övrigt utformas så att jämförelser mellan organisationerna är möjliga. Från denna synpunkt har det bl. a. ansetts ofrånkomligt att uppgift lämnas om antalet deltagare i varje bidragsberättigande sammankomst.

Statsrådet har vidare uttalat att de hittills vunna erfarenheterna av bidragsreglerna för det lokala stödet visat att det föreligger betydande

svårigheter att som nu tillämpa samma generella regler för all ungdomsverksamhet. Med hänsyn härtill kommer det att övervägas om inte det statliga bidraget till idrottsrörelsens lokala ungdomsverksamhet efter utgången av nästa budgetår bör samordnas med övrigt idrottsstöd under nionde huvudtiteln, vilket skulle innebära att Riksidrottsförbundet övertar förvaltningsansvaret även för det lokala stödet till idrottsungdomen. I sammanhanget understryks också vikten av att ungdomsverksamheten i vid mening även i fortsättningen stimuleras genom bidragsgivningen. Om en samordning genomförs bör det prövas på vilket sätt statens ungdomsråd kan medverka vid medelsfördelningen.

Gällande bestämmelser m. m.

Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet utgår enligt kungörelsen (1971: 388) om statsbidrag till ungdomsorganisationer (ändrad 1972: 284).

Berättigade till statsbidrag för lokal verksamhet är dels de ungdomsorganisationer som enligt 1 § i nämnda kungörelse förklarats berättigade att erhålla bidrag under anslaget Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, dock med undantag för de organisationer som är samarbetsorgan för andra organisationer, dels Sveriges riksidrottsförbund och övriga organisationer med organisationsstöd under nionde huvudtiteln, vilka förut erhållit statsbidrag enligt kungörelsen (1954: 575) om statsbidrag till ungdomens fritidsverksamhet (upphävd genom 1971: 388).

På förslag av skolöverstyrelsen beslutar Kungl. Maj:t om hur stor del av anslaget som skall kunna fördelas mellan andra ungdomsorganisationer som tilldelas visst stöd för sin centrala verksamhet av medel som står till överstyrelsens förfogande.

Statsbidraget fördelas mellan organisationernas lokalavdelningar i förhållande till antalet bidragsberättigande sammankomster. Med sådan sammankomst förstås en av lokalavdelning planerad och anordnad sammankomst med minst fem deltagare i åldern 12—25 år som varat minst en timme. Bidraget utgår med 10 kr. för varje sammankomst. Om antalet sammankomster är så stort att det för bidrag tillgängliga anslagsbeloppet inte räcker till för ett bidrag om 10 kr. för varje sammankomst, skall bidraget per sammankomst nedsättas med vad som fordras för att det tillgängliga beloppet inte skall överskridas.

Utskottet har från Sveriges riksidrottsförbund mottagit en skrivelse vari förbundet förklarat sig berett att från och med den 1 juli 1973 överta förvaltningsansvaret för stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet. Förbundet har räknat med att, om en dylik omläggning beslutas, under hösten 1973 kunna till Kungl. Maj:t komma in med förslag till erforderliga bestämmelser beträffande bidragsgivningen.

Utskottet

Vid årets riksdag har i flera motioner framställts yrkanden om utredning angående statens stöd till ungdomsorganisationernas verksamhet. Dessa yrkanden avser utskottet att behandla i ett senare sammanhang, och de redovisas därför inte i detta betänkande.

Mot propositionens förslag om en höjning av minimiantalet deltagare i bidragsberättigande sammankomst har invändningar gjorts i motionerna 1973: 673, 1973: 690 och 1973: 1248. Med framhållande bl. a. av de negativa följder den föreslagna höjningen skulle få för organisationer som arbetar med små grupper har i alla motionerna yrkats på ett bibehållande av hittillsvarande bestämmelse om att bidrag utgår för sammankomst med minst fem deltagare.

Utskottet anser i likhet med motionärerna att avgörande invändningar kan resas mot propositionen i denna del. Ändringen skulle bl. a. i realiteten kunna innebära en olämplig påverkan från samhällets sida på arbetsformerna i de organisationer som metodiskt arbetar med små grupper. Utskottet anser därför att nuvarande regel om minst fem deltagare bör bibehållas och föreslår att riksdagen godkänner detta och sålunda bifaller nu ifrågavarande motionsyrkanden.

Skolöverstyrelsen har i sin anslagsframställning biträtt ett förslag av ovannämnda arbetsgrupp att bidrag också skall kunna utgå för tävlingar där två eller flera lag deltar, dock ej om inträdesavgift tas ut eller om tävlingen anordnas av riks-, distrikts- eller samarbetsorgan. Föredragande statsrådet har emellertid uttalat att någon utökning av bidragsmöjligheterna ej bör ske i vad gäller tävlingsverksamhet.

I motionen 1973: 1245 betonas tävlingsidrottens stora betydelse när det gäller att öka intresset för bredd- och korporationsidrott. Motionärerna anser att bidrag bör få utgå för tävlingsverksamhet i enlighet med arbetsgruppens förslag och hemställer om ett beslut av riksdagen av denna innebörd.

Utskottet ansluter sig till den uppfattning som föredragande statsrådet i propositionen uttalat i fråga om bidrag ur förevarande anslag till tävlingsverksamhet och avstyrker därför motionen 1973: 1245.

Med hänvisning bl. a. till de i det föregående redovisade uttalandena i propositionen om redovisningssystemet och om förvaltningsansvaret för det lokala stödet till idrottsungdomen har i motionen 1973: 690 yrkats att riksdagen skall besluta att ingen ändring skall ske av redovisningssystem och huvudmannaskap innan frågan utretts grundligt. Beträffande redovisningssystemet framhålls i motionen vikten av att detta görs så enkelt som möjligt. I vad gäller huvudmannaskapet uttalas det att olika uttalanden i propositionen tyder på en viss osäkerhet i frågan. Motionärerna anser att det behövs en utredning och att den bör göras i nära samband med ungdomsorganisationerna.

Utskottet delar den i propositionen uttalade uppfattningen att redo-

visningssystemet bör vara utformat så att det blir möjligt att göra jämförelser mellan organisationerna men vill samtidigt i anslutning till vad som anförts i motionen 1973: 690 starkt betona vikten av att man då man överväger ändringar i nuvarande bestämmelser eftersträvar ett system som ger tillfredsställande säkerhet i redovisningen utan att tyngas av invecklade och arbetskrävande rutiner. Något riksdagsbeslut angående redovisningssystemet av den innebörd som angivits i ifrågavarande motionsyrkande finner utskottet dock inte erforderligt.

Vad angår förvaltningsansvaret (huvudmannaskapet) för det lokala stödet till idrottsungdomen får utskottet erinra om att föredragande statsrådet i propositionen uttalat att det kommer att övervägas om inte det statliga bidraget till idrottsrörelsens lokala ungdomsverksamhet efter utgången av nästa budgetår bör samordnas med övrigt idrottsstöd under nionde huvudtiteln, vilket skulle innebära att Riksidrottsförbundet övertar förvaltningsansvaret även för det lokala stödet till idrottsungdomen. Som framgått i det föregående kommer utskottet att längre fram i annat sammanhang ta ställning till föreliggande motionsyrkanden om utredning angående statens stöd till ungdomsorganisationernas verksamhet. Oavsett vilken ståndpunkt riksdagen kan komma att inta till dessa yrkanden utgår utskottet från att någon ändring beträffande huvudmannaskapet inte kommer att aktualiseras utan att frågan först ingående övervägts. Något särskilt uttalande av riksdagen med anledning av motionen 1973: 690 i denna del anser utskottet inte behövligt.

Utskottet avstyrker det i motionen 1973: 450 framförda yrkandet att anslaget — utan ändring i det i propositionen föreslagna beloppet 22 500 000 kr. — skall uppföras som förslagsanslag i stället för som reservationsanslag.

I propositionen har föredragande statsrådet ingående uppehållit sig vid de erfarenheter man hittills hunnit få av det nuvarande, för två år sedan beslutade bidragssystemet. I anslutning till den utveckling som organisationsstödet till idrotten genomgått de senaste budgetåren och det förslag beträffande detta som lagts fram för nästa budgetår föreslås i propositionen en höjning av nu förevarande anslag med 5 milj. kr., varav 4,5 milj. kr. avses för idrottsorganisationerna och 0,5 milj. kr. för övriga organisationer. Denna höjning anses i motionen 1973: 690 vara helt otillräcklig. Motionärerna anser att den ursprungliga målsättningen 10 kr. per sammankomst bör bibehållas och att anslaget bör höjas med ytterligare 5 milj. kr. till 27,5 milj. kr., varav 22,5 milj. kr. till idrottsorganisationerna och 5 milj. kr. till övriga organisationer. Därjämte yrkas att riksdagen beslutar att idrottsorganisationerna garanteras samma ersättning per sammankomst som övriga organisationers utfall blir inom ramen för de 5 milj. kr. som är avsedda för detta ändamål.

Utskottet anser det i likhet med motionärerna angeläget med en väsentlig ökning av medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet och tillstyrker därför att anslaget i enlighet med yrkandet i motionen 1973: 690 höjs med 5 milj. kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet har härvid utgått från den fördelning av anslaget på idrottsorganisationerna och övriga organisationer som angivits i motionen.

Vad så gäller yrkandet i samma motion att viss ersättning per sammankomst skall garanteras idrottsorganisationerna anser sig utskottet inte böra föreslå riksdagen att göra något uttalande av den innebörd motionärerna önskat.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. beträffande förvaltningsansvaret för det statliga stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet att riksdagen avslår motionen 1973: 690 i denna del,
2. beträffande minimiantalet deltagare i bidragsberättigande sammankomst att riksdagen med bifall till motionerna 1973: 673, 1973: 690 och 1973: 1248, förstnämnda båda motioner i denna del, godkänner att ett antal av fem deltagare alltjämt skall vara tillräckligt,
3. att riksdagen avslår motionen 1973: 1245,
4. att riksdagen avslår motionen 1973: 690 i vad avser redovisningssystem,
5. att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 1 och med avslag å motionen 1973: 450 i denna del beslutar att medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet skall ske i form av ett reservationsanslag,
6. att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1, med bifall till motionen 1973: 690 i denna del och med avslag å motionen 1973: 450 i vad gäller anslagsbeloppet till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 27 500 000 kr.,
7. att riksdagen avslår motionen 1973: 690 i vad avser viss garanti till idrottsorganisationerna.

3. **Bidrag till ungdomsledarutbildning.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag under punkten B 49 (s. 116—118) och hemställer

att riksdagen till *Bidrag till ungdomsledarutbildning* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 7 580 000 kr.

4. **Statens ungdomsråd.** Kungl. Maj:t har under punkten B 50 (s. 118—120) föreslagit riksdagen att till Statens ungdomsråd för budgetåret 1973/74 anvisa ett reservationsanslag av 1 119 000 kr.

Motionerna

I detta sammanhang behandlar utskottet motionerna

1973: 682 av fru Kristensson m. fl. (m) vari hemställs att riksdagen vid behandling av bilaga 10 till statsverkspropositionen under punkten B 50 beslutar avslå det för budgetåret 1973/74 föreslagna reservationsanslaget till Statens ungdomsråd om 1 119 000 kr.,

1973: 1250 av herr Stålhammar m. fl. (fp) vari hemställs att riksdagen beslutar att hos Kungl. Maj:t begära förslag till en förändring av statens ungdomsråd i enlighet med vad som anförts i motionen.

I motionen 1973: 682 uttalas att rådet långtifrån är någon demokratisk organisation med representation från Organisationssverige. Rådets uppgifter skulle kunna utföras exempelvis av de politiska ungdomsförbunden och andra ungdomsorganisationer. Motionärerna anser att rådet inte fyller någon meningsfull uppgift utan är överflödigt.

Statens ungdomsråd har i första hand kommit att framstå som Kungl. Maj:ts organ för styrning av ungdomsorganisationerna uttalas det i motionen 1973: 1250. Motionärerna anser att rådet inte är en i demokratisk ordning utsedd församling. Man skulle få en bättre organisation om rådet förvandlades till ett statligt kansli för ungdomsfrågor med uppgift att sköta statens kontakter med ungdomsorganisationerna medan rådets representantskap i stället utvecklades till ett välfungerande topporgan för ungdomsorganisationerna.

Propositionen

Statens ungdomsråd har till uppgift att inom ramen för samhällets kultur- och fritidspolitik främja ungdomens sociala och personliga utveckling. Rådet skall särskilt såsom planerings- och utredningsorgan handlägga och utreda frågor om samhällets stöd till ungdomsorganisationerna och om samhälleliga åtgärder för att bl. a. tillgodose ungdomens möjligheter till fritidsverksamhet. Rådet skall vidare bedriva försöksverksamhet i frågor av central betydelse för ungdomsarbetet samt förmedla information i ungdomsfrågor.

Rådet består av högst tolv ledamöter, som utses av Kungl. Maj:t. Ordföranden, vice ordföranden, två andra ledamöter samt rådets huvudsekreterare ingår i rådets arbetsutskott. För samråd och kontakt med ungdomsorganisationerna finns ett representantskap. Rådet får tillsätta arbetsgrupper för bl. a. utrednings- och planeringsarbete och ledningen av försöksverksamhet.

I propositionen framhålls att inom ungdomsrådet, efter dess omorganisation den 1 januari 1970, genomförts flera utredningar vilka resulterat i förslag till Kungl. Maj:t. Rådet svarar vidare för en viktig uppgift genom sin informations- och kontaktverksamhet. Fr. o. m. nästa

budgetår kommer rådet att svara för de s. k. instruktörskonferenserna som skolöverstyrelsen hittills genomfört. Under år 1972 har rådet såsom en ny uppgift fått i uppdrag att fördela medlen till upplysningsverksamhet i alkohol- och narkotikafrågor. En av de väsentligaste uppgifterna för rådet under det kommande budgetåret är att fullfölja den pågående försöksverksamheten rörande lokalt ungdomsarbete samt att göra en utvärdering av denna.

Under anslaget förelåg vid ingången av innevarande budgetår en betydande reservation, och det har därför bedömts bli möjligt för rådet att fullfölja försöksverksamheten under nästa budgetår inom ramen för en mer begränsad höjning av anslaget än vad rådet föreslagit. Anslaget föreslås höjt med 219 000 kr.

Utskottet

Även förra året hade utskottet att ta ställning till ett motionsyrkande om avskaffande av statens ungdomsråd. Liksom då — i betänkandet 1972: 8 — vill utskottet nu som sin mening uttala att rådet har en väsentlig uppgift att fylla. Utskottet kan därför inte dela den i motionen 1973: 682 uttalade uppfattningen att rådet bör avskaffas. Medel bör anvisas för rådets fortsatta verksamhet, och utskottet tillstyrker förslaget i propositionen om anvisande för detta ändamål av ett anslag av 1 119 000 kr.

Den förändring av ungdomsrådet som önskas i motionen 1973: 1250 skulle innebära dels förvandling av rådet till ett kansli för ungdomsfrågor med endast vissa kontaktuppgifter, dels inrättande genom initiativ från Kungl. Maj:ts sida av ett topporgan för landets olika ungdomsorganisationer. Utskottet som redan uttalat sig om betydelsen av den uppgift som rådet, så som det nu är organiserat, har att fylla finner inte skäl föreslå riksdagen att hos Kungl. Maj:t begära förslag med den av motionärerna önskade innebörden.

Under åberopande av det anförda hemställer utskottet

1. att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 1 och med avslag på motionen 1973: 682 till *Statens ungdomsråd* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 1 119 000 kr.,
2. att riksdagen avslår motionen 1973: 1250.

Stockholm den 22 mars 1973

På kulturutskottets vägnar
LENNART MATTSSON

Närvarande vid ärendets slutbehandling: herrar Mattsson i Lane-Herrestad (c), Larsson i Vänersborg (s), fru Sundström (s), herr Nilsson i Agnäs (m), fru Berglund (s), herrar Zachrisson (s), Leander (s), Green (s), fru Ryding (vpk), fröken Eliasson (c), herrar Enlund (fp), Olsson i Kil (fp), Norrby i Gunnarskog (c), fru Johansson (s) och herr Nisser (m), dock att vid punkten 4 fru Mogård (m) deltog i stället för herr Nisser (m).

Reservationer

A. vid *punkten 1* (Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet)

1. beträffande *storleken av grundbidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* av herr Mattsson i Lane-Herrestad (c), fröken Eliasson (c), herrar Enlund (fp), Olsson i Kil (fp) och Norrby i Gunnarskog (c) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »motionen 1973: 673» bort ha följande lydelse:

Utskottet finner med hänsyn till ungdomsorganisationernas ökade kostnader övervägande skäl tala för att grundbidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet, som varit oförändrat sedan 1970, nu räknas upp i enlighet med vad som föreslås i motionen 1973: 673. Utskottet tillstyrker således att grundbidraget höjs från 30 000 kr. till 40 000 kr. som såväl skolöverstyrelsen som motionärerna föreslagit. Bidraget skulle därmed nå den nivå som redan 1962 års ungdomsutredning angav som skälig.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motionen 1973: 673 i denna del medger att grundbidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet utgår med ett till 40 000 kr. förhöjt belopp,

2. beträffande *sådan ändring av gällande bestämmelser att bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet får utgå bl. a. med hänsyn till antalet medlemmar m. fl. i åldern 7—25 år* av herr Mattsson i Lane-Herrestad (c), fröken Eliasson (c), herrar Enlund (fp), Olsson i Kil (fp) och Norrby i Gunnarskog (c) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 2 som börjar med »Av samma» och slutar med »i fråga» bort ha följande lydelse:

Såsom anförs i motionen 1973: 673 har ett antal ungdomsorganisationer under de senaste åren förstärkt sin verksamhet i åldersgruppen 7—12 år. Detta har möjliggjorts dels genom att åldersgränsen för bidrag till ungdomsledarutbildningen har sänkts, dels genom att visst stöd utgår till försöksverksamhet bland barn i åldern 7—12 år av medel ur allmänna arvsfonden. Fortfarande är dock verksamheten i dessa åldrar mycket ekonomiskt betungande för organisationerna. Utskottet vill för sin del understryka värdet av en meningsfylld fritidsverksamhet bland de yngre åldersgrupperna. Erfarenheterna av den hittillsvarande verksamheten är redan omfattande. Utskottet tillstyrker därför den av motionärerna och skolöverstyrelsen föreslagna sänkningen av ålders-

gränsen till 7 år för det rörliga bidraget till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. att riksdagen med bifall till motionen 1973: 673 i denna del medger att bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet får utgå bl. a. med hänsyn till antalet medlemmar m. fl. i åldern 7—25 år,

3. beträffande *medelsanvisningen*

a. av herr Mattsson i Lane-Herrestad (c), fröken Eliasson (c), herrar Enlund (fp), Olsson i Kil (fp) och Norrby i Gunnarskog (c) som — vid bifall till reservationerna A 1 och A 2 — anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med »Den höjning» och på s. 3 slutar med »detta belopp» bort ha följande lydelse:

Den höjning av anslaget utöver förslaget i propositionen som föreslås i motionen 1973: 673 uppgår till 2 243 000 kr. Av detta belopp hänför sig 2 003 000 kr. till de i motionen önskade ändringarna i bidragsreglerna medan återstoden synes vara avsedd som en allmän anslagsförstärkning. Med hänsyn till den ståndpunkt som utskottet intagit i fråga om bidragsreglerna tillstyrkes yrkandet om en höjning med 2 003 000 kr.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1 och motionen 1973: 673 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett anslag av 9 728 000 kr.,

b. av herr Mattsson i Lane-Herrestad (c), fröken Eliasson (c), herrar Enlund (fp), Olsson i Kil (fp) och Norrby i Gunnarskog (c) som — vid bifall till reservationen A 1 men inte till reservationen A 2 — anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 2 börjar med »Den höjning» och på s. 3 slutar med »denna del» bort ha följande lydelse:

Den höjning av anslaget utöver förslaget i propositionen som föreslås i motionen 1973: 673 uppgår till 2 243 000 kr. Av detta belopp hänför sig 460 000 kr. till förslaget om en höjning av grundbeloppet med 10 000 kr. Med hänsyn till den ståndpunkt utskottet intagit i denna fråga tillstyrkes höjningsyrkandet i denna del.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1 och motio-

nen 1973: 673 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett anslag av 8 185 000 kr.,

c. av herr Mattsson i Lanc-Herrestad (c), fröken Eliasson (c), herrar Enlund (fp), Olsson i Kil (fp) och Norrby i Gunnarskog (c) som — vid bifall till reservationen A 2 men inte till reservationen A 1 — anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 3 som börjar med »Sänkningen av» och slutar med »detta belopp» bort ha följande lydelse:

Sänkningen av åldersgränsen kräver, som nyss nämnts, en anslagsförstärkning med 1 543 000 kr. Som en följd av den ståndpunkt utskottet intagit till denna ändring i bidragsgrunderna tillstyrker utskottet motionen 1973: 673 i vad gäller en höjning med detta belopp.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1 och motionen 1973: 673 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas centrala verksamhet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett anslag av 9 268 000 kr.

B. vid *punkten 2* (Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet)

1. beträffande *förvaltningsansvaret för statens bidrag till idrottsorganisationernas lokala verksamhet* av herr Larsson i Vänersborg (s), fru Sundström (s), fru Berglund (s), herrar Zachrisson (s), Leander (s), Green (s) och fru Johansson (s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 8 som börjar med »Vad angår» och slutar med »inte behövligt» bort ha följande lydelse:

Reformeringen av det statliga stödet till idrottsrörelsen innebar en samordning av bidragsgivningen och att förvaltningsansvaret lades på Riksidrottsförbundet. Med hänsyn till då pågående utredning om stöd till all lokal ungdomsverksamhet ställdes emellertid det till klubbverksamheten utgående s. k. fritidsgruppsbidraget utanför samordningen.

Fr. o. m. 1971/72 ersattes fritidsgruppsbidraget av ett lokalt aktivitetsstöd efter utredning och förslag av statens ungdomsråd. Det nya bidraget är, som framgått av det föregående, knutet till det antal sammankomster som genomförs lokalt. Medel till bidraget anvisas genom förevarande reservationsanslag. Ett av skälen för att införa ett nytt och förenklat bidragssystem var att ungdomsorganisationerna i större omfattning skulle kunna utnyttja bidraget. Av fritidsgruppsbidraget gick den absoluta huvuddelen till idrottsorganisationernas verksamhet. På grund av att bidraget utgår från ett reservationsanslag har en upp-

delning av anslaget gjorts på en del för idrotten och en del för ungdomsorganisationerna. När dessa delar fastställdes utgick man från att idrotten skulle vidga sin verksamhet i samma takt som tidigare, medan, som framhållits, ungdomsorganisationerna skulle öka betydligt kraftigare, då fler av dess aktiviteter skulle omfattas av den nya bidragsformen. Utfallet visar att medan utvecklingen på ungdomssidan 1971/72 ungefär svarat mot beräkningarna så har idrottens rapporterade aktivitet ökat långt mer än beräknat.

De erfarenheter som nu vunnits av det nya aktivitetsstödets tillämpning visar, att det är förenat med betydande svårigheter att ha ett gemensamt system för alla de skiftande aktiviteter som bedrivs i idrotts- och ungdomsorganisationerna. Verksamheten skiljer sig åt betydligt framför allt mellan idrotten och ungdomsverksamheten. Bl. a. har skolöverstyrelsen funnit det nödvändigt att föreslå särskilda begränsningsregler. Förändringar av detta slag gör bidragssystemet invecklat.

För att bevara systemets enkelhet bör det anpassas till de skillnader som föreligger mellan idrottens verksamhet och övrig ungdomsverksamhet. Därigenom kan ett lättillämpbart system utformas för såväl idrotten som ungdomsorganisationerna.

Sveriges riksidrottsförbund har i skrivelse till utskottet förklarat sig berett att överta förvaltningsansvaret för det lokala aktivitetsstödet från 1973-07-01. Från såväl utbildningsdepartementet som jordbruksdepartementet har man förklarat att en förändring av detta slag inte vållar några svårigheter. Starka skäl talar därför för att idrotten själv genom Riksidrottsförbundet får ta över förvaltningsansvaret för den del av det lokala aktivitetsstödet som går till idrottsrörelsen, medan förvaltningsansvaret för stödet till övriga organisationer ligger kvar hos skolöverstyrelsen.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. beträffande förvaltningsansvaret för det statliga stödet till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet att riksdagen med avslag å motionen 1973: 690 i denna del som sin mening ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,

2. beträffande *minimiantalet deltagare i bidragsberättigande sammankomst* av herr Larsson i Vänersborg (s), fru Sundström (s), fru Berglund (s), herrar Zachrisson (s), Leander (s), Green (s) och fru Johansson (s) som — vid bifall till reservationen B 1 — anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 7 som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »ifrågavarande motionsyrkanden» bort ha följande lydelse:

Utskottet som i det följande kommer att föreslå en överflyttning till Riksidrottsförbundet av förvaltningsansvaret beträffande det stöd som

idrottsorganisationerna får ur förevarande anslag anser att en dylik överflyttning bör få konsekvenser även i fråga om bidragsreglerna. Vad beträffar minimiantalet deltagare i bidragsberättigande sammankomst anser utskottet i vad gäller idrottsorganisationerna att riksdagen inte bör göra något uttalande och i vad gäller övriga organisationer att nuvarande regler kan bibehållas. Vad utskottet härmed anfört i anledning av motionerna 1973: 673, 1973: 690 och 1973: 1248 bör riksdagen godkänna.

dels att utskottets hemställan under 2 bort ha följande lydelse:

2. beträffande minimiantalet deltagare i bidragsberättigande sammankomst att riksdagen i anledning av motionerna 1973: 673, 1973: 690 och 1973: 1248, förstnämnda båda motioner i denna del, godkänner vad utskottet anfört,

3. beträffande *statsbidrag till viss tävlingsverksamhet* av herr Larsson i Vänersborg (s), fru Sundström (s), fru Berglund (s), herrar Zachrisson (s), Leander (s), Green (s) och fru Johansson (s) som — vid bifall till reservationen B 1 — anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 7 börjar med »Utskottet ansluter» och slutar med »motionen 1973: 1245» bort ha följande lydelse:

Ett överflyttande av förvaltningsansvaret beträffande stödet till idrottsorganisationerna, vilket utskottet i det följande förordar, bör få som konsekvens att riksdagen inte gör något uttalande i frågan om bidrag till tävlingsverksamhet. Utskottet anser över huvud taget att Riksidrottsförbundet efter ett övertagande av förvaltningsansvaret på samma sätt som för övrigt idrottsstöd bör få utforma närmare regler för medlens användning, vilka underställs Kungl. Maj:t för fastställelse. En utgångspunkt bör vara att stödet till den lokala idrottsverksamheten också i fortsättningen bör syfta till att stimulera ungdomsverksamhet på bredden. Det förutsättes att kommunernas anslagsgivning till lokal aktivitet inte berörs av denna förändring.

dels att utskottets hemställan under 3 bort ha följande lydelse:

3. att riksdagen godkänner vad utskottet i anledning av motionen 1973: 1245 anfört om användningen av de medel som anvisas till stöd till idrottsorganisationernas lokala verksamhet,

4. beträffande *den anslagstekniska naturen av ifrågakommande medelsanvisning till Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* av fru Ryding (vpk) som anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 8 börjar med »Utskottet avstyrker» och slutar med »som reservationsanslag» bort ha följande lydelse:

Den omständigheten att förevarande anslag är uppfört som reservationsanslag och alltså inte får överskridas har, så som bidragsreglerna är utformade, medfört att idrottsrörelsen inte kommit i åtnjutande av samma bidragsbelopp som övriga organisationer. Utskottet delar den uppfattning som uttalats i motionen 1973: 450 att det inte finns någon som helst anledning att för nästa budgetår bibehålla ett reservationsanslag med de negativa och diskriminerande verkningar detta fått för idrottsrörelsen. Utskottet anser att riksdagen bör bifalla yrkandet i motionen om att medelsanvisningen skall få förslagsanslags natur.

dels att utskottets hemställan under 5 bort ha följande lydelse:

5. att riksdagen med avslag å propositionen 1973: 1 och med bifall till motionen 1973: 450 i denna del beslutar att medelsanvisningen till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet skall ske i form av ett förslagsanslag,

5. beträffande *anslagsbeloppet*

a) av fru Ryding (vpk) som — vid bifall till reservationen B 4 — anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »i motionen» bort ha följande lydelse:

Med hänsyn till den ståndpunkt utskottet intagit till frågan om anslagsnaturen finner utskottet inte skäl tillstyrka det i motionen 1973: 690 framförda yrkandet om en höjning av anslaget med 5 milj. kr. utöver förslaget i propositionen.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen i anledning av propositionen 1973: 1, med bifall till motionen 1973: 450 i vad gäller anslagsbeloppet och med avslag å motionen 1973: 690 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett förslagsanslag av 22 500 000 kr.,

b) av herr Larsson i Vänersborg (s), fru Sundström (s), fru Berglund (s), herrar Zachrisson (s), Leander (s), Green (s) och fru Johansson (s) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 9 som börjar med »Utskottet anser» och slutar med »i motionen» bort ha följande lydelse:

Förslaget i propositionen innebär en anslagshöjning i förhållande till innevarande år med inte mindre än 5 milj. kr. Mot den bakgrunden och med hänsyn till att de fördelar som skulle vara att vinna genom en ändring beträffande förvaltningsansvaret såvitt gäller bidraget till idrottsorganisationerna inte synes vara möjliga att uppnå redan från och med nästa budgetår anser sig utskottet inte kunna föreslå riksdagen att gå utöver Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslagsbeloppet. Utskottet avstyrker därför motionen 1973: 690 i denna del.

dels att utskottets hemställan under 6 bort ha följande lydelse:

6. att riksdagen med bifall till propositionen 1973: 1 och motionen 1973: 450 i vad gäller anslagsbeloppet samt med avslag å motionen 1973: 690 i denna del till *Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet* för budgetåret 1973/74 anvisar ett reservationsanslag av 22 500 000 kr.,

C. vid *punkten 4* (Statens ungdomsråd) av herr Nilsson i Agnäs (m) och fru Mogård (m) som anser

dels att den del av utskottets yttrande på s. 11 som börjar med »Även förra» och slutar med »önskade innebörden» bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den uppfattning som kommit till uttryck i motionen 1973: 682 att statens ungdomsråd är ett överflödigt organ. Rådet utses av Kungl. Maj:t och är således inte att betrakta som en av ungdomsorganisationerna demokratiskt vald organisation. För samråd och kontakt med ungdomsorganisationerna finns ett representantskap som saknar beslutsrätt. Statens ungdomsråd framstår därför som en byråkratisk mellaninstans mellan departementet och ungdomsorganisationerna, vilken tillagts allt fler uppgifter av såväl myndighets- som utrednings- och informationskaraktär.

Utskottet som anser att det är av vikt att kontakt och samråd med departement, verk och myndigheter sker via ett för ungdomsorganisationerna representativt organ finner att statens ungdomsråds uppgifter till denna del bör överlämnas till ungdomsorganisationerna, medan övriga, mer myndighetsbetonade uppgifter bör handhas av departementet och underställda verk. Rådets verksamhet bör därför upphöra från och med årsskiftet 1973-1974. Uppkommande kostnader för verksamheten under avvecklingsperioden bör kunna bestridas av reserverade anslagsmedel, och någon medelsanvisning erfordras därför inte för kommande budgetår.

Av den ståndpunkt utskottet nu intagit följer att utskottet avstyrker motionen 1973: 1250.

dels att utskottets hemställan under 1 bort ha följande lydelse:

1. att riksdagen med bifall till motionen 1973: 682 avslår förslaget i propositionen 1973: 1 om anvisande för budgetåret 1973/74 av ett reservationsanslag av 1 119 000 kr. till statens ungdomsråd,

Särskilda yttranden

1. vid *punkten 2* (Bidrag till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet) av herrar Enlund (fp) och Olsson i Kil (fp):

Arbetsgruppen inom skolöverstyrelsen har föreslagit att ur anslaget till ungdomsorganisationernas lokala verksamhet bidrag skall kunna utgå även till tävlingsverksamhet. Departementschefen har på denna punkt ej biträtt arbetsgruppens förslag. Utskottet ansluter sig till departementschefens uppfattning.

Enligt vår mening är arbetsgruppens förslag väl motiverat. Vi anser det rimligt att där två eller flera lag tävlar bidrag utgår till den arrangerande lokalorganisationen, dock ej vid arrangemang där inträdesavgift tas ut eller vid arrangemang anordnade av riks-, distrikts- eller samarbetsorgan.

2. vid *punkten 4* (Statens ungdomsråd) av herrar Enlund (fp) och Olsson i Kil (fp):

Vi ansluter oss till utskottets uppfattning att statens ungdomsråd har en väsentlig uppgift att fylla. Detta innebär dock inte att rådet i alla sammanhang skall uppträda som representant för Sveriges ungdomsorganisationer. Ungdomsrådets uppgift måste vara att svara för statens informations- och kontaktverksamhet gentemot ungdomsorganisationerna, inte att genom olika åtgärder eller genom styrande bidragsgivning påverka organisationernas inriktning. Vi delar således principiellt den uppfattning som framförs i motionen 1973: 1250 men förutsätter att de i motionen framförda synpunkterna kan beaktas utan att några organisatoriska förändringar vidtas.

TRYCKERIBOLAGET IVAR HÆGGSTRÖM AB. STOCKHOLM 1973